VOLNÉ LISTY DOBRŠSKÉ

Ročník XII. - Číslo 2 - prosinec 2008

Za panem farářem Víchem

Radek Lunga

Sborník DOBRŠ ’96 obsahující přednášky ze sympózia o obnově Dobrše a příspěvky obecně o problematice ochrany památek, má na úplně poslední straně rubriku „Poděkování“. Děkuje se tam mnohým, kteří ke zdaru sympózia (máme ho všichni ještě v dobré paměti, bylo zakládající a iniciační) přispěli.

Ve Volných listech dobršských dnes chceme několika větami připomenout a vyzdvihnout jednoho z oslovených: děkuje se „páteru M. F. Víchovi za zpřístupnění všech prostorů kostela a fary, výklad o jejich historii, hřejivé slovo“. Ano – pan farář František Vích, řádovým jménem Martin, a tak i titulovaný, narozený roku 1921 v Jiříkově u Litomyšle, jenž zesnul ve Strakonicích v noci ze 7. na 8. října 2008, si zaslouží dnes poděkovat znovu.

Byl členem Sdružení pro obnovu Dobrše a už to nebyla věc běžná. Dal tím najevo svůj zájem o účast na životě veřejném, svůj zájem o obnovu Dobrše a jejích památek, ale i o obnovu přetrhaných vztahů ve vesnickém společenství, což byl a je cíl sdružení. Znali ho všichni. Někteří zpovzdálí, někteří blíže, ale dojmy ze setkání s ním a charakter atmosféry spojené s jeho duchovní prací a působením v Dobrši by popsali všichni stejně: otevřenost novým myšlenkám, úcta a pochopení pro to dobré staré, živá víra, opravdovost a upřímnost. A zároveň individualita a vytrvalost.

Kdo přijel na Dobrš a projevil zájem, nebo se jen poptal, měl dveře otevřené. Na faru, do kostela, do kaple, ke zvonům, památkám, do celé Dobrše. Dnes již – nebojím se napsat legendární – je inscenace De Waldtových barokních kázání hercem Radimem Vašinkou v rámci pracovního setkání nad tímto dobršským farářem, jenž tu působil v první polovině 18. století. A to v kostele, jako součást mše sloužené Otcem Martinem. Ostatně ten se – už se potvrdilo, že právem! – považoval za De Waldtova následníka nejen jako jednotku v posloupnosti dobršských farářů, ale ideově, programově, houževnatou prací pro Slávu Boží, lid a Dobrš.

O činnost Sdružení pro obnovu Dobrše vždy měl zájem a dával nám veškerou svou podporu. To neznamenalo, že by byl bez názoru na to, jak „tu Dobrš“ vlastně obnovovat. Dobré mezilidské vztahy, to mělo být základem, o to se i snažil, a snažil se i moderovat napětí vzniklé časem mezi „místními“ a „přišedšími“. Když se ohlížím zpět a počítám, v roce 1996, když jsme oficiálně s činností Sdružení začali, bylo Otci Martinovi sedmdesát pět let. Nám bylo od dvaceti let výše, přesto jsme mnohdy neměli tolik energie, čerstvé vůle ani myšlenek, nápadů jako on. Vždy nás podpořil, i jsme se někdy neshodli, ale pokaždé to byl dialog, my jsme přemýšleli o něm, on přemýšlel o nás, společně jsme dumali nad věcmi dobršskými.

Mám-li tyto řádky ukončit v duchu barokním, v duchu doby, kdy Dobrš byla v rozkvětu a vstoupila do obecného povědomí (kam se dnes znovu dostala, i zásluhou Martina Františka Vícha), pak se musím vrátit k Martinovu jménu: vích jako smotek suchých stébel určený k podpalování, vích zprostředkující životodárný oheň, věčný hořící vích. A je to tak: kdo se s ním setkal, v tom zažehl jiskru a postupně tak rozsvítil nejen Dobrš, ale i místa, kam se lidé z Dobrše zase rozjeli domů. Trvalá nebeská zář nad touto pošumavskou vsí není už jen dílem Dobršské Madony, ale od loňského podzimu na ní trvale září i další hvězda.

Členové SOD s P. Martinem F. Víchem nad prameny k dobršské historii. (r.2002)

. T E L E G R A F I C K Y .

Cyklistův průvodce Šumavou od Josefa Pecky

Cyklotrasy jsou situovány v různých terénech, někdy po silnici, místy se kolo musí vést. Trasy nejsou vždy po značených cestách. Kilometráž v profilech je uváděna z mystického místa Rohanov. Sebou vzít mapy KČT 1:50 000 pro zvolenou trasu. Verze 2.0 je oproti předcházející rozšířena o mapky, fotografie a další text. Je změněna grafika. Postupně jsou stránky aktualizovány na verzi 2.1: doplněn text, fotografie a místní rejstřík. Pro rok 2007 bude průvodce postupně aktualizován na verzi 2.2.(doplněn text, fotografie, ručně kreslené mapky cyklotras apod.) Pro rok 2008 bude průvodce postupně aktualizován na verzi 2.3.(doplněn text, fotografie, apod.)

Jak jsem se stala hradní paní

Hana Špinková

Díky nepřízni osudu jsme nemohli pobývat na naší chatě na Bojově, kde jsem byla od mládí zvyklá, scházel mně pobyt v přírodě, tak jsme jezdili s dětmi pod stan. Ale přece jen stan je stan a chata či chalupa je něco zcela jiného.

Často jsme jezdili po vlastech českých a velice se nám líbilo na Šumavě, kterou nám náš kolega a přítel Mr. Toman vždy barvitě líčil, tak jsme ho požádali, aby se pokusil nám něco sehnat v okolí.On sám si právě koupil chalupu v Milíkově, což je malá vesnička pod Javorníkem. A tak se stalo, že pomocí jeho bratra, který bydlel ve Volyni, jsme byla pozváni na prohlídku chalupy, ale to nebyla ani tak chalupa, nýbrž více méně ruina, zbytek gotické tvrze, přestavěné na renesanční zámek, který pak v roce 1912 vyhořel.

Když jsme přijeli na Dobrš, byli jsme okouzleni půvabem krajiny, ale horší to bylo se stavem této nemovitosti, ale přece jen jsme byli lidé odvážní a s majiteli jsme se dohodli na koupi tohoto "hradu". Již při převodu na notářství ve Strakonicích došlo k několika úsměvným příhodám. Objekt byl dělen horizontálně a nikoliv vertikálně, takže soused pod námi měl jiné popisné číslo než my, kteří jsme bydleli jakoby v prvním patře a chodilo se k nám po takových dřevěných schodech, vhodných pro koně ze dvora neboli nádvoří nahoru. Dalším bodem při podpisu tyla zmínka, ze objekt je zatížen dluhem po Schwarzenbercích, kteří byli jedněmi z více předchozích majitelů. Legrační jej tento zápis přežil mocnáře, první i druhou republiku, protektorát a dochoval se do 1.7.1970, kdy jsme se tedy stali hradními pány.

S velkým elánem jsme se pustili do práce: úklidu a vyklizení komor, dřívějších hradních sálů a ponechali jen zajímavé exponáty, kterými bychom byli mohli konkurovat muzeu. A tak jsme se pomalu zabydlovali, poznávali krajinu, zvyky i sousedy. Děti vyrostly, postavili se částečně na vlastní nohy a já po rozvodu měla Dobrš jako místo odpočinku, rekreace, zvýšení fyzické zdatnosti i duševní pohody. Věděla jsem už, co to jsou mejšláky /dřeváky/, jak se nakládá zelí, jak se sází brambory. Jako přidavač zedníkům jsem vyměnila čtvery dveře, patery okna. Chodila jsem na houby na vrch Šibenici, nebo do Zahrad, maliny sbírala ve Skalách. Chodil se mnou všude pejsek-podvraťáček jménem Míša, který mně doprovázel k autobusu a měl inteligenci akademika, třeba při cestě na autobusovou stanici mně nadeběhl zkratkou. Sousedé říkali, že ve všední den je na chalupě a v neděli na hradě. Jezdila jsem tam dosti často, za každého počasí, v horkých letních dnech i za mrazu. Když jsem míjela kapličku, říkala jsem si sláva, už mám půl cesty za sebou. Vzpomínám na svou jednu cestu, bylo to o vánocích, dopoledne se ještě pracovalo a já se vydala dvěma autobusy a dvěma linkami metra opět na Dobrš. Vystoupila jsem do zasněžené, měsícem ozářené krajiny, mrzlo jen praštělo, nikde ani živáčka, jen do okolí zářil vánoční stromeček, postavený na louce pod Chvalšovicemi. Dala jsem se tedy na cestu kolem lesa okouzlena náladou předvánočního večera. Byla přece svatá tichá noc. Čím více jsem se blížila k Dobrši, jsem cítila intensivněji vůni dřeva, po případě vůni z právě připravovaných pokrmů. Do tmy svítily okénka chalup, vyčnívající z jiskřivého sněhu, poezie tohoto večera byla značná, vždyť se přece blížil Štědrý den. Já přidala do kroku, abych už byla pod střechou, ale tu jsem si uvědomělá, že na mně čeká jen studená pec a vymrzlá kuchyně, ulomila jsem tedy z nejbližší borovice větev, silně ojíněnou a pokračovala jsem v chůzi. Očekávání se splnilo, jen sousedé mně pozvali na polévku, pouze má ozdoba vánoc – větev - vydržela ojíněná až do rána, vzdor mému usilovnému topení.

Jakmile začal odtávat sníh, vyrážela jsem na různá putování, tehdy však byly možnosti omezené, vzhledem k uzavřenému vojenskému prostoru, při svých cestách jsem se dopravovala různými dopravními prostředky: koňmi, stopem, traktorem, drezinou a tak jsem se bavila turistikou. Jako správní patrioti jsme hledali kdejakou zmínku o Dobrši, o celém prácheňském kraji. V knize Josefa Svatka „Pověsti o hradech a zámcích v Čechách“ jsme se dočetli, jak hrad dobršský vlastně vznikl. Píše se, že v hlubokých lesích při honbě za zvěří byl kníže Oldřich napaden divokým kancem, ale zachránil ho mlynářský pomocník jménem Koc. Kníže Oldřich se mu odměnil tím, že mu věnoval část okolních pozemků, na kterých Koc, poblíž kopce Poledník postavil hrad, s erbem mlýnského kola. Kolem sídla se rozkládal překrásný park, kde byl v ohradě přechováván krokodýl. Když zvíře vyrostlo a škodilo v okolí, bylo nutno ho zneškodnit a tohoto úkolu se ujal sloužící Rasocha. Tuto příhodu zvěčnil malíř Neprakta v Ahoji. Pročítali jsme i knihu o Uměleckých památkách v Čechách a na Moravě, kde jsou dosti zevrubně popisovány další pamětihodnosti jako fara, kostel, kaple, z hlediska architektonického i historického. Dnes se situace zcela změnila díky práci a snažení Sdružení pro obnovu Dobrše. Ve škole jsou odkryta sgrafita, restaurátoři si zde podávají ruce, panenka Marie dobršská po restaurování je v depozitáři a vrací se do Dobrše jen na slavnostní mši. Jsou zde konány výstavy, přednášky, symposia za účasti mnoha vážených osob. Velmi ráda bych pokračovali ve psaní o popisu Dobrše, ale nemám už další prostor.

OHLÉDNUTÍ PO 10 LETECH A TAKÉ NA ZÁVĚR

Ivo Kraml

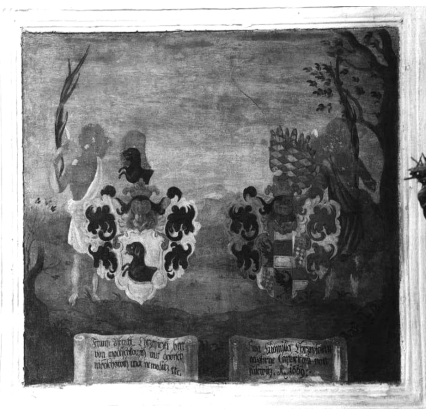

Když jsem v roce 1996 inicioval spolu s několika přáteli založení Sdružení pro obdobu Dobrše, předsevzal jsem si, že úkolem mým a tedy i Sdružení bude nabídnout pomocnou ruku všem těm, kteří mají na zřeteli obnovu a budoucnost Dobrše, těm, kterým záleží na zachování odkazu předků a ochraně památek. Tento cíl se stal základním obsahem činnosti Sdružení po dnes již více jak 11 let jeho trvání. Nabízená pomoc nebyla zdaleka vždy přijímána, od obce většinou vůbec nebo jindy jen s velkými obavami. Tak tomu ovšem nikdy nebylo v případě správce Římskokatolické farnosti Dobrš P. Martina F. Vícha. Ten i přes různá úskalí, s vědomím nevděčného hlášení se k myšlenkám a poslání sdružení v místě samotném vždy pomocnou ruku přijal, ale nejen to - dle svých možností a schopností přispěl ke zdárnému ukončení díla mnohdy i s nemalým nasazením či finančním podílem. Velká část činnosti SOD se tedy soustředila k pomoci opravit památky církevní. Jednalo se především o činnost organizační, administrativní, ale v určitých případech se snažilo SOD přispět, seč malým, ale i tak potřebným, dílem finančním nebo prací samotnou. Právě uplynulá doba deseti let od prvního počinu napomoci záchraně památek, které byly mnohdy v žalostném stavu, je pro mne dobrým důvodem k ohlédnutí se a k rekapitulaci. Je to ohlédnutí na závěr.

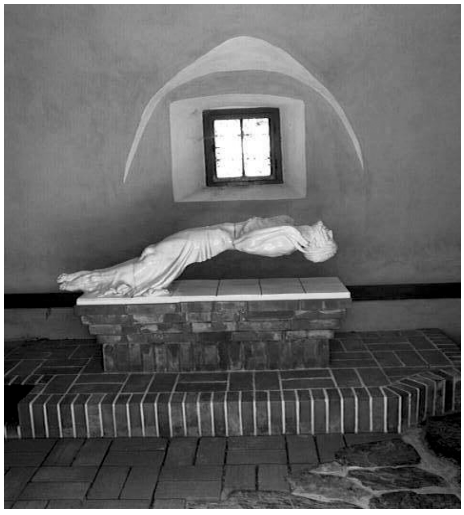

Proč je tomu tak? Důvod je prostý a jediný, i když k němu vede více okolností. Zásadní část památek je zachráněna, ale samozřejmě ne všechny. A tak rád a s čistým svědomím přenechávám možnost aktivně se podílet na záchraně těch několika zbylých, vyžadujících více či méně neodkladně záchranný zásah, někomu dalšímu. Věřím, že se takový dobrý pokračovatel najde a že např. záchrana soch andělů z kostelíka sv. Jana a Pavla, oprava další chátrající střechy hospodářské budovy fary, zamezení zhoršujícího se stavu nástěnných maleb v kostele Zvěstování P. Marie, kostelních lavic, ale třeba i kapličky u pramene pod Dobrší se stanou skutečností.

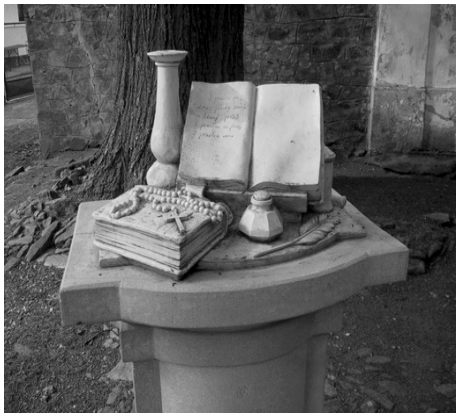

Obnova či záchrana památek by nebyla možná bez pomoci státu - Ministerstva kultury, Jihočeského kraje, ale také bez pomoci jednotlivých dárců z farnosti i ze zahraniční. Každá, i sebemenší pomoc byla vítána a stala se potřebnou. Musím říci, že v několika případech, především pak v případě opravy dobršské fary by nebylo možno dosáhnout zdárného výsledku bez velké finanční podpory P. Martina F. Vícha. Ten nezištně věnoval své soukromé finanční prostředky, které obdržel jako kompenzaci za pobyt v komunistických kriminálech, právě na tuto opravu.Předkládaný chronologický seznam dokumentuje desetiletou spolupráci s panem farářem Víchem. Po tuto dobu se Sdružení pro obnovu Dobrše snažilo podílet převážně prostřednictvím mé zodpovědnosti a samozřejmě také bez nároku na jakoukoli odměnu na zdárném završení opakujících se administrativních procedur a to s jediným cílem, s cílem zachránit odkaz předků. Nakolik se to podařilo, to ukáže budoucnost a posoudí jiní.

++

Na fotografiích z archivu SOD shora od leva vč. data restaurování (R) nebo osazení (O):
nástěnná malba (R 2002), gotická Madona (R 1999-2000), oltář v kostele sv. Jana a Pavla (R 2005 – 2006), socha Zmrtvýchvstání Krista (O 1998 – 1999), závěs srdce zvonu Maria (R 2003), pomník O.J.de Waldta (O 2002), renesanční epitaf (R 2000 – 2001), barokní skříň na paramenta (R 2007).

Proslov z rozloučení s P. Martinem Františkem Víchem při mši sv., konané ve středu 15. října 2008 v kostele Panny Marie Růžencové v Českých Budějovicích

Jarmila Kramlová

Stanula jsem nyní na tomto místě, abych se pokusila několika větami z pověření dobršských farníků a také jménem svým vzpomenout jednoho, dnes již uzavřeného pozemského života, života člověka či přinejmenším jeho dlouhé části, spojené s malou vesničkou - Dobrší.

Bylo to v počínajícím jaru roku 1967, kdy téměř jako každý den jsem byla na cestě z Dobrše do údolí ke Chvalšovicům a krátila si cestu úvozem, kterému se říká „Hluboká cesta". Nebylo to ale, jako obvykle k zastávce autobusu na cestě do zaměstnání do čestické školy. Toto byla spíš taková praktická procházka v době mateřské dovolené, kdy s košíkem v ruce a natrhanou čerstvou trávou jsem se právě chystala v konci cesty otočit směrem k domovu. Náhle jsem ovšem v počátku úvozu, ještě v dálce spatřila do kopce kráčející postavu muže. Na první pohled byl něčím nezvyklý. Bylo to chůzí, kdy lehce dopadal na jednu nohu, a jak se tak blížil, mnohem více mne zaujal svou obrovskou koženou brašnou, hozenou přes rameno a především krumpáčem, který pevně svíral oběma rukama před sebou na prsou. Osamocena jsem váhala, zda mám vyčkat toho náhodného setkání a nebo se dát rychlým krokem na cestu domů. Ale převážila zvědavost. A tak za pár okamžiků došlo k setkání. "Pozdrav Pánbu, teta!", ozval se příjemný hlas. Odpověděla jsem na pozdrav a připojila se k stále neznámému muži. Jak jsme tak společně kráčeli pozvolna k Dobrši, snažila jsem se nenápadně vyptávat, kým vlastně je a proč sem přichází. Jeden z prvních zvídavých dotazů mířil samozřejmě k onomu krumpáči. I dostalo se mi odpovědi, kterou jsem pochopila a jež se obrazně naplnila až v následujících desítkách let. „Mám jej s sebou, abych tady trochu srovnal ten dobršský kopec!". Padlo ještě pár slov obecné konverzace, jak to tak bývá, hádanku, o koho jde, jsem ale ani trochu nerozluštila. A již jsme byli ve vesnici a v kopci se naše cesty rozdělili. Já mířila k domu a onen muž kráčel dál přímo po schodech směrem k faře. Téměř v zápětí mne napadla myšlenka: "Snad to není ten nový farář, který sem má přijít a o kterém se zmínil v Dobrši kněžské poslání končící páter Bernard Šiman?". I záhy se ukázalo, že to byla pravda. Hned následující neděle mou domněnku potvrdila, onen muž stál před oltářem jako kněz při mši svaté.

Takové bylo první setkání venkovské učitelky s tehdy novým dobršským farářem, s Páterem Martinem Františkem Víchem. Ono setkání se zvolna přerodilo v téměř dvaačtyřicetileté spřízněni s jeho životní cestou venkovského kněze, s jeho nelehkým životním osudem. Dnes zřetelně vnímám ona slova o srovnání dobršského kopce jako naplněná slova o zanechání nesmazatelné stopy, především duchovní, v dobršské, ale i vacovské a čestické farnosti. Jen v Dobrši jsem měla možnost já, mé děti i další farníci, nespočetněkrát, přesto však vždy jinak, naslouchat jeho nevšedním a zároveň přirozeným slovům o životě, o Bohu stejně tak jako jsem mohla být účastna jeho snaze o obrodu a rozkvět farnosti. Tu naplňoval opakovaně i přes některé těžkosti a nepochopení. To mnohdy nalézal především u lidí blízkých, sousedů, ale i přes to vše zůstal stále člověkem, který umí naslouchat a především odpouštět a být tak přirozenou morální a duchovní autoritou.

Jako vyučený zahradník s láskou k přírodě s nadšením započal obnovu dobršské návsi a staral se o výzdobu květinových záhonů. Za jeho účasti a to duchovní, fyzické - pokud síly stačily, ale i finanční, se farnosti v mnohém změnily. Mohu jen namátkou připomenout opravu střech kostelů, fasád, v Dobrši dále opravu zvonice, fary, ale i dalších památek z odkazu našich předků - třeba sochy Dobršské Madony. Vzpomenu také znovuobjevení osobnosti barokního kazatele Ondřeje Jakuba de Waldta, na jehož duchovní i správcovskou činnost dobršské farnosti v hloubi staletí konanou, Páter Martin Vích dokonale, i když přirozeně jiným způsobem, navázal. Stalo se tak třeba i jeho známým Listem z Pošumaví, pravidelně posledních 14 let se rozlétnuvším nejen do blízkého okolí Dobrše, Listem, který se v samotném závěru jeho kněžské služby právem dočkal i souborného vydání. Nezapomenutelná zůstávají skautská setkání, krátká, ale o to duchovně silnější pobyty vozíčkářů z Jedličkova ústavu a či Maxova na dobršské faře. Mnozí nezapomenou na jím založenou tradici křesťanských plesů. Všechny tyto události a mnohdy i mezníky v historii našich tří sousedících farností mají jedno společné. Jsou vedeny snahou Pátera Martina o naplnění slov, uvedených v prvním Listu svatého apoštola Pavla Korintťanům :*"...Když jsem byl dítětem, mluvil jsem jako dítě, myslel jsem jako dítě, usuzoval jsem jako dítě. Když se však ze mě stal muž, všecko dětské jsem odložil. Nyní vidíme jen jako v zrcadle, nejasně, ale potom uvidíme tváří v tvář. Nyní poznávám věci jenom nedokonale, potom poznám dokonale, podobně, jak Bůh poznává mne. Nyní trvá víra, naděje a láska, tato trojice. Ale největší z nich je láska."*

V dopise svým sousedům, dobršanům, napsaném před něco málo více než deseti lety v reakci na tehdy hlučné natáčení rozhlasového pořadu o životě na vesnici a možnostech jejího přerodu, píše:

"Vím, že zde nikdy nechyběla dobrá vůle, aby naše starobylá Dobrš byla pěkná, přitažlivá a zachráněná příštím generacím. Nemohu říci, že by zde vymizela zcela tato láska, péče a zájem a že byla nahrazena jen zlobou, nenávistí nebo mstou. ... Jsem ale vděčný za každou ochotnou radu a pomoc a bylo by nerozumné, abych ji odmítal! To by se jistě nelíbilo nikomu z vás, zvláště když je to pomoc zcela nezištná a užitečná. Doufám, že jsou tato má slova srozumitelná a doufám, že se budeme moci dívat jeden druhému do očí bez nepřátelství a zloby, s pochopením a s láskou a rádi si budeme dále pomáhat! ...Přeji nám všem dobré sousedské vztahy, životní optimismus, pochopení potřeb jeden druhého a odhodlání být dobrými lidmi...."

Přemýšlela jsem o tom, co zmínit v návaznosti na nedávno ukončenou více než jednačtyřicetiletou kněžskou službu Pátera Vícha v Dobrši, ale jak sama vnímám, tak také službu Dobrši, co říci v tuto chvíli, závěrem. Jaký odkaz či poselství můžeme také vyčíst z dlouhé přítomnosti tohoto kněze do dalších dnů naší farnosti? Snad se příliš nezmýlím, když řeknu za sebe, za dobršské farníky i ty ostatní, za lidi z kraje Podlesí, že nic menšího ani většího netřeba, jen aby jeho slova o vzájemné pomoci, lásce i životním optimismu se alespoň z části dále naplňovala, aby lidé do Dobrše dále putující pociťovali, že duch lásky a tolerance ve farnosti dále přetrvává. To vím, že bude nevětší odměna a zadostiučinění zároveň pro venkovského kněze v jeho dlouhé, ale již ukončené duchovní pouti jeho milovaným Pošumavím, v pouti, jejímuž samotnému počátku jsem mohla být přítomna. A věřím, že se tak stalo, jak to tak v životě bývá, ne pouhou náhodou.

. T E L E G R A F I C K Y .

Geocaching - The Official Global GPS Cache Hunt Site - (Energeticke body Dobrse - A cache by kuba73)

Při hledání této cache navštívíte obec Dobrš v podhůří Šumavy. V obci jsou tři energetické body a jsou všechny kladné, neboli prospěšné. Proto byla Dobrš odedávna místem zdravým a velmi příznivým pro obývání a tato její vlastnost samozřejmě trvá. Místo, které se má stát energetickým bodem, musí disponovat takzvanou zemskou energií, jež se dokáže spojit s energií kosmickou, tou, kterou kdysi druidi nazývali „gwre", to jest "sluneční olej". Takový bod potom začne zářit svou vlastní silou a záleží na dalších dispozicích, je-li vzhledem k člověku a vůbec živým bytostem dobrá, či špatná - kladná nebo záporná. ...

Více na http://www.geocaching.com

VOLNÉ LISTY DOBRŠSKÉ – Vydává Sdružení pro obnovu Dobrše jako občasník. Je zasílán všem členům SOD. Veřejnosti k dispozici zdarma. Nepodepsané příspěvky vyjadřují názor redakční rady. Obsah VLD je otevřený všem případným přispěvatelům. Redakční rada: Ivo Kraml a Radek Lunga.
E-mail: sod.dobrs@volny.cz; URL: www:volny.cz/sod.dobrs. Grafická úprava SLON.